

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelésügyi hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Foigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: uri-utca 9 sz.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 8—9 és d. u. 1—2-ig.)

Kiadói iroda: Városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esütörtökön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Fisztujítás után.

Meghalt a király, éljen a király! Így volt ez valamikor a francziáknál, így van másutt nagyban és kicsiben is. Egyik politikai vagy társadalmi tényező fölmondja a szolgálatot, el lesz tüntetve a szereplés szinpadáról s helyére lesz állítva egy másik; a rendezők megkísérik: ha belevág-e a darabba, beválik-e a következő jelenetben tényezőnek? Ha alkalmas, idomítható: meghagyatik; ha igen kivívóan nem odavalónak látszanék, akkor vagy a rendezőség löki félre, vagy a közönség kifütyülése tolytán kerül ama helyzetbe. Mert a szindarabnak is összevágónak kell lenni, hát még az élet nagy szinpadán!

Igy vagyunk az alkotmányos szabadválasztási rendszerrel is a közigazgatás terén.

Virilisták és képviselők mozgatják a gépezetet, forgatják a kerekeket (olykor a köpenyeget is) és állítgatják idebb-odább a szereplőket a darab szelteme, a sugó vagy rendező utbaigazításai szerint; csinálják a színteret és hátteret a kulisszák mögötti megállapodásokhoz mérten. Minden hatodik évben a gépezetet újra fölhumatja a törvény, megkenetik a srófokat, megreszelik a rozsdásuló részeket, kipótolják a hiányzókat, vagy a romlásnak indultakat, azután az örök mozgás törvényeinek analogiájára tovább folyik az új erők mozgása. Ez tény.

A mi tisztujításunk is megtörtént a mult hét-főn; már kíváncsian várta — az előkészületek fontoskodásai, titkolódzásai, majd a kibocsájtott

röpiratok kölcsönös udvariatiakodásai után, — a nézőtérre szorított nagy közönség az eredményt.

A természetan alaptételei, az erők törvényei szerint két test ugyanazon térben egyidejűleg meg nem férhet, a nagyobb erő a kisebbet amalgamisálja vagy elmozdítja. Nálunk is két párt működött s a polgármesteri állásra mindegyiknek volt egy-egy jelöltje, Tipka Ferenc városi kapitány egyiké, Nagy József szolgabíró másiké. A többi állásra is voltak a pártoknak jelöltjeik már előre a kijelölő bizottság hozzászólását megelőzőleg!

Tipka Ferenc pártja erősebb lévén, győzedelmesen kerekedett fölül s a maga embereivel igyekezett ellátni a tisztai állásokat, ami igen méltányos dolog is abból a részből, hogy pihent erők is hadd huzzák a közigazgatás igáját és egyék a közszolgálat kesernyés fekete kenyerét!

A volt polgármester helyére tehát Tipka Ferenc ur lett megválasztva 13 szótöbbséggel; városi tisztai ügyészszé Binder János helyett Markovits József; pénztárnoknak meghagyatott Bottfy Vilmos; ellenőrré August János pörögölni körjegyző; közgyámmá Beke Pál helyébe Matits János; Riedl számvevő helyett Tuczenthaller Lajos mérnök; adóvégrehajtóvá Griller Adolf választottak. A jegyző és segéd-személyzet választás alá nem estek. A városkapitányt főispán ur ő méltósága nevezi ki.

Miután törvényes ütköző cselekmények, visszaélések a választások lefolyásánál sem panaszolva sem constatálva nem lettek: a választás törvényesen végbementnek tekintendő lévén, a sajtó is üd-

vözli az új illetőleg megújított tisztai-kart s ennek élén az új polgármestert.

A tisztujító közgyűlésen elnökölt megyei alispán ur a megválasztott polgármesterhez tartott beszédében első sorban azt hangsúlyozta, hogy magyar nemzeti szellemben haladjon a város a vármegyével karöltve.

E szavak viszhangozzanak mindenkor a tisztviselők szíveiben; ez a szellem uralkodjék mindenkor a közgyűlési teremben!

Azok, kiket a győzelmes párt állásukból kimenesztett, leljenek vigaszt az esemény alkotmányos formájában és abban, hogy már megválasztásukkor tudhatták, miként csakis hat évre lettek választva.

A minoritásba jutott párt pedig vigasztalódjék avval, hogy hiszen ugy is ez volt az — utolsó választás!

Egyébként azt ajánlhatjuk: b e k e v e l ű n k!

Néhány igaz szó iparunkról.

(Vége.)

Igaz, minden új gyárnak könnyű a régiéket felülmúlnia, mert az újaknak a meglevők mintául szolgálnak. Ennek nem kell egyebet tennie, mint hogy a létező legjobb rendszereket összehasonlitsa és maga azt készítsse, ami ezek között legjobbnak bizonyult, illetőleg a különféle rendszereknek legjobb részeit összeegyeztetve egy jó egészzé alakítsa és az újabb észleletekkel tökélyesbitse, illetőleg az újabb találmányokat ezeknél érvényre juttassa, ami a régiéknél a megszokott, megörögzött conservatív szellemen kívül még azon nehezségbe is ütközik, hogy ezek az aránytalanul sok pénzbe kerülő mintáknak megsemmisítésére és újaknak beszerzé-

TÁRCZA.

MEGÁLLTAM A

— A „Kőszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

Megálltam egy patak partján,
Csevegését meghallgattam
Az is olyan árva mint
Ő is olyan boldogtalan!

Ugy reszketett a mint beszélt; —
Aztán félve tova szaladt
Annnyit mondott egy szikláról:
Kit szeretett — a hol fakadt.

Felkerestem a kősziklát
Ott állott a hegyek alján,
Ott fakadt a kis patak is
Ott esengett lábainál. —

Ugy csókolta szegény patak
Ölegette, körül folyta
Az meg minden csókja után
Lábaitól messzebb rugta!

Fatony Sándor.

A szegénység.

Elbeszélés. Irta: *Misztivecz Arnold.*

— A „Kőszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

— „Csend legyen immár!“ — kiáltott az apa, — s e közben vadul széttekintett a nyomorúságos pinczelakásban, és mégiint visszadőlt a rongyos szalmaszákra tovább hortyogva.

A két gyermek az ajtó mellett félbehagyta a zokogást, de a harmadik ki ott feküdt a rozszant ágyon betegen, tovább nyögött.

— Vízet! — suttogott szegény, — s e közben könyörgő pillantásokat vetett kis testvéreire.

Az egyik gyermek megfogta a lánán álló korsót és oda tartotta a beteg szájához.

— Kedves Jóska, roszul vagy?! — kérdé tőle szánakozólag a másik mialatt lassan közeledett az ágyhoz.

Jóska felelni akart, de a heves köhögési roham, torkán elvágta a szót, kétségbeesett erőlködéssel fel akart ülni, de bágyadtan visszaesett az ágyba.

Tekintsünk szét a lakásban

Kint a szabad természetben világos nap van, és itt benn mégis tökéletes homály uralkodik. Az utcái zaj csak tompán hallatszik be, és nehéz vízcseppek hullanak le a födélzetről. Az ablak alatt állott egy láda körülötte néhány kő. Ez helyettesíti az asztalt és a széket. E barlang legsötétebb zugában szenved a 12 éves Jóska. Az arca egész sárgás színt öltött a hosszú betegség alatt. A legértékesebb tárgy, itt eme otthonában, egy vastag színes takaró, a mivel a beteg be van takarva. A két gyermek 10 éves Margit és a 8 éves Pistának rongyokkal van fődve vézna testük. Imént azért sirtak mert tegnap déltől fogva nem ettek. Az anyjuk reggel mielőtt elment, egy kis kereset után, 10

krajzart, az egész pénzüsszeget a mije volt, oda adta férjének, hogy kenyeret vegyen rajt a gyermekeknek.

Igen venne, ha a pálinka nem volna! A pénzt zsebre dugva elhívott reggel a pinczelakásból, s egyenesen az átelleni szeszes italmérésbe sietett a hol el is költötte az utolsó fillérig. Fél részegen tántorgott haza. A gyermekek öröm kiáltásokkal eléje szaladtak.

— Papa hozott kenyeret? ugyis már oly éhesek vagyunk!

— Menjete az utból, förmétt reájuk az öreg és mogorván dobta magát a szalmaszákra, hol nemsokára elaludt. A gyermekek leültek az ajtónál s elkezdtek sírni, mire az öreg csendre intette őket

— Nem megy ez így, morog az öreg álmában, nekem csak azt a kenyérpénzt elkölteni. Majd rendet szabok az egészet ide menjenek koldulni beteget vinné az ördög, a többi érthetetlen hortyogásba ment át.

Margit és Pista ezalatt a Jóska mellett az ágy-szélén letelepedtek. Fáztak, nem esoda, mert kint hűvös idő volt és ők ebben a jégveremben kellő ruházat hiányában csak úgy dideregtek.

— Pista, de jó volna meghalni, suttog Margit a kis ösesének a fülébe, akkor mennyországba jönnénk, ott nem kellene sem éhséget, sem hideget szenvedni, aztán a verés is elmaradna

— Bizony jobb sorsunk lenne, felelt rá Pista, az én gyomrom már úgy fáj, hogy ki nem mondhatom, nézd hogy izzad a Jóska.

A szegény beteg hanykolódott a nyomorúságos fekhelyén, a kis Margit pedig folyvást takarta, hogy meg ne hűtse magát

Ezalatt a belvárosban egy nagy palota építésnél, egy körülbelül 40 éves asszony dolgozik. Napsütött arczán mély fájdalom honol. Az ujai vérese a folytonos

sére nem olyan könnyen határozzák el magukat: és így bár nekik meg van régi hírnevüknek előnye, de minőség tekintetében soha sem versenyezhetnek az új vállalatoknak tökélyesített rendszereivel. E nélkül soha sem keletkezhetnek új gyár és a régiak a versenytől felelem hiányában megőrkötenek régi, kényelmes rendszereiket és lehetetlenné tennék minden haladást, e nélkül még ma is fűzfa fecskendőkkel oltanának a tüzet, ugymint azt őseink tevék.

Amint alkalmam volt arról meggyőződni, Tarnóczy nem kimél semmi áldozatot — meghozta a leghíresebb világhírű fecskendőgyáraknak legújabb gépeit, hogy ezeknek alapján konstruálhassa rendszerét. E czélból személyesen tanulmányozta a párizsi világ, a vindsori országos és a berlini mentő s tűzoltói kiállításokat és az ott legjobbaknak ítélt találmányokat nálunk meghonosította; saját maga részéről pedig két javítás szabadalmazásért folyamodott; ezek között van a valószínűségi pótló új dugattyúja, mely az eddigi összes ősmert rendszereket messze túl fölülmulja, különösen faluk számára, hol a fecskendőkkel bánásmód sok kívánni valót hagy — nagy hiányt pótol; mert ha évekig is gondtalanul áll ezen dugattyú, mindig légmentesen fog működni; de csakis ily utánjárással, ily költség nem kiméliséssel és szakgépészmérnök segítségével lehetett ezen eredményeket elérni. Eddig ezen életbevágó szakmával legingább csak harangöntők foglalkoztak, hogy ezek nem bírták a külföldi versenyt legyőzni az természetes. Ennek tulajdonítható, hogy ha Magyarországon valaki biztosan jó fecskendőt kívánt vásárolni, hát Bécsbe, Brünnebe, vagy Prágába folyamodott, ha a Noel szivattyú költségeit sajnálta. E részben a statisztika igen szomorú adatokat tüntet fel, a hazánkban működő fecskendők felénél több külföldi, többnyire rossz esch és morva gyártmány.

Most azonban már segítve van e bajon és bármit mondjanak is a megnyert ugynevezett szakértők — még ha tűzoltói mezbe rejtőztek is — hogy ma már nem kell külföldre vándorolnunk jó fecskendők végett, sőt biztosan remélhetjük, hogy a külföld is ott fog vásárolni, ha a legelőkeltebb fecskendőt kívánja birni. Ebben a káros úr a lehető minimumra van szorítva, a szelepház pedig oly egyszerű, hogy azt a legegyszerűbb talu-ri ember is két perc alatt felbonthatja és ismét beteheti, ha szennyes víznek használata által esetleg valami baja történt volna.

Bámulatos annak szerkezeti egyszerűsége. A gyár két tűzoltó parancsnok szakvezetése alatt áll, melyből a fecskendő csak a legszigorubb kísérletezés után adatik ki a vevőnek.

Ára pedig a normális általános magyar csavarral ellátva körülbelül 200 frittal olcsóbb, mint az eddigi árak voltak. Lehetetlen tehát, hogy a többi gyárak is föntarthatás eddigi jogosulatlanul magas árakat, melyekből azután, a magyar szójárás szerint — jutott is, maradt is.

Már ez egymagában mutatja, hogy mily jótékonyan hat a verseny, különösen ha azt a műveltség bizonyos fokán álló egyén érvényesíti. A 10 évi részletfizetési hitelkezdvevény pedig, melyben ezen közkezdvevényű czég évek óta részesíti vevőit, könnyűvé teszi a beszerzést; mert már a fecskendő ára bőven kikerül azon kedvezményből, melyben a tűzbiztosító társulatok részesítik azon községeknek, melyek fecskendőkkel el vannak látva.

Már ez az egy példa is eléggé igazolja, hogy mivé fejlődhetnek a magyar ipar, ha más téren is akadnának, kik hasonló műveltség mellett, azzal nem restellenek foglalkozni.

Nem, tisztelt olvasóim, így nem fogunk nagy ipart fejleszteni; így az iparral csak azok fognak foglalkozni, kik másként nem tudnak megélni. Ipar nélkül pedig magyar vagyonosság nem lesz; a mai haladásnak alapja

pedig a vagyonosság — e nélkül elmarad a jó igazgatószolgálat, a jó közigazgatás, a jó közoktatás stb. stb. mert az mind csak sok pénzen szereshető meg.

Ezért vagy iparos-néppé kell lennünk, vagy össze fognak felettünk csapni a polgárosodás hullámai. Itt más választás nincs. El tehát az előítéletekkel — becsüljük mi is iparosainkat úgy, amint ezt a nyugotiak teszik és fejlődni fog az ipar, miut haladásunknak egyedüli hathatós eszköze.

Gr. Pálffy Jenő.

Kisdedeink pusztulása.

Az országos kisdedevelési kiállításban van egy sarok, a mely színesre rajzolt térképekkel van beragasztva. Magyarországnak térképei azok, a melyeken a megyék hol világosabb, hol sötétebb színűek, a szeriut, a mint bennük a kisdedeknek halálózása kisebb vagy pedig nagyobb.

Közelről nézve leolvashatjuk róluk, hogy akár hány megyénk van, a hol száz halott közül több mint hatvan a kisdéd, s a hol száz születésre ötven gyermekhalál esik.

De még sokkal tanulságosabb képet nyerünk, ha e térképeket néhány lépésnyi távolságból nézzük, mert akkor az egyes megyék határai elmosódnak szemünk előtt, s csak az egész Magyarország képét látjuk. Ily módon ama szomorú benyomást szerezzük, hogy Magyarország szive a legsötétebb színt mutatja, hogy a Duna és Tisza között, a Tisza-Maros szögben és a Duna mindkét partján legnagyobb a kisdedeknek pusztulása.

Mi az oka e jelenségnek, hogy éppen az országot föntartó legmagyarabb vidéken hal el a legtöbb gyermek? Weszelowsky már réz fölhiyta a nemzet figyelmét arra, hogy a legáldottabb húsz magyar megyének, a melynek lakossága 45 százaléka az ország népességének, a meghalt gyermekek száma 52 százalékát teszi ki az országban összesen elhunyt gyermekeknek! Csecsemőhalandóságunk a múlt évtizedben 9, gyermekhalandóságunk pedig 5 százalékkal volt rosszabb, mint átlag egész Európában.

Nem, azt nem lehet nyugodtan tűrni, hogy hazánkban évenként több mint negyed millió gyermek pusztul el 625,000 születéssel szemben, tehát a gyermekhalandóság 40 százalék!

S ha eme halandóságnak az okát keressük, akkor alig találjuk meg a hivatalos kimutatásokban. Hogy a difteritis, a skarlát és egyéb ragadós betegségek sok kisdedet ölnek meg, az ott van a hivatalos számok között — de a hivatalból kimutatott pár ezer ragadós bajban elhalt gyermekeknek száma csekélység az 1/4 millióhoz képest, pedig ennyi gyermek hal el évről-évre hazánkban!

Tehát nem marad más hátra, mint hogy magyarázatul az orvosok tapasztalatát hallgatjuk meg, a kik egybehangzóan azt mondják, hogy a népek jóléte nincs olyan nagy befolyással a kisdedek halálózására — hiszen éppen a leggazdagabb megyékben hal meg a legtöbb gyermek — mint a nem czélszerű és a gondatlan kisdedápolás. S itt van a dolog bibéje. Valljuk be őszintén, hogy a magyar nép jobban törődik a szarvasmarhájával, mint a gyermekével, amannak ha baja van, rögtön hivítja az állatorvost — másrészt pedig hivatalosan van konstatálva, hogy körülbelül 100,000 gyermek halt el, a nélkül, hogy orvos gyógyította volna. Szinte komikus, hogy a paraszt haldokló gyermekéhez igen gyakran csak azért hivat orvosot és irat vele receptet, hogy ezt a halottkémnek fölmutathassa, és ne fizessen bírságot a törvény értelmében, a mely mindenkit kötelez a beteg gyermek orvosi kezelésére.

betegségével mentve ki magát. De ő már tudja azt régóta. Remegve távozik mindig hazulról, félve hogy mire este visszatér, tudja az ég micsoda szerencsétlenség vár rá. Az egyik gyermek halálos beteg és két kis tehetetlen testvéreire van bízva az ápolása. Az apja nem néz utána ha mindjárt kiszenvedne is ott előtte.

És ő neki most itt kell maradni a munka mellett, nem nézhet utána, hogy tán anyai vigasztalással könyebitené rajta. Tüzes karikák tánczólnak szemei előtt és az egész reste remeg mint a nyárfa levél.

— Itt meg van tiltva az ülés, hallatszlik a háta mögött a közrend emberének a zordon hangja.

Ó felkel, és tántorogva megint közeledik a munkához, a pihenő óra vége felé jár, most tehát be kell állani estélig. Már kipihente magát és jóllakott. Ő is pihent mikor a sorsa fölött gondolkodott, és ételként szolgált nekik a keserűség könnyei.

Oh sors, sors, de kegyetlen vagy némelykor... Mély csend van a pinczelakásban. A gyermekek elaludtak, a beteggel együtt. Egy béka mászkál ott az apa szalmazsákja körül, s végtére ráugrik a vén ember kezére. A korbély felriadt, és egy Isten káromlással elrugja az állatot. Lassan felápaszkodik fekhelyéről és bámulva néz maga körül. Négy óra lehet ebéd után.

— Hm a porontyok elaludtak, mormog maga elé, és kezét zsebre dugja, egy krajczárom sincs, hogy megdermedett tagjaimat felmelegíthetném pálinkával. A vén zsidó sem ad tovább hitelt és itt sincs semmi eladni való. És végig tekint az egész barlangon. Apró szürke szemeiben egyszerre felpillant, tekintete a beteg gyermek takaróján akadt meg. De azt még sem kellene, mit szól az asszony ha hazajön?

De egy kis pálinka sem ártana, aztán kifizetem az adószámot hogy hitel legyen. A gyermekek alusznak azt mondhatom hogy nem voltam itt, és tán valaki ellopta. A sátn győzött.

A gyomornak és a bélnek bajai visznek legtöbb kisedet a halálba, mert a szülők minden válogatás nélkül étetik a zsenge gyermekeket olyan ételkkel, a melyek nem nekik valók. Burgonyával, kásával, kenyérral tömik meg gyenge gyomrukat, s hogy az etetési idő közben ne kiabáljanak, rongyba kötve dugják szájukba ezeket.

Szóljak-e még más száz okról, a melyek a kisedek élete ellen törnek? A túltömött, piszkos lakások, a nyirkos padló, a bűzös levegő nem csak a ragadós betegségeknek legjobb terjesztői, de egyszermind a tüdőbajoknak, a görvélyeknek okozói. Télen a hóban, nyáron a pocsolyában fetreg a gyermek teljesen magára hagyatva, s akárhány eset fordul elő, hogy gyermekeket éget meg a kemence tüze, a száraz malom összetör, sőt dísznök szertetépnék!

Mind ezeken a bajokon nem segít a törvénynef száraz betűje, pedig a mi közegészségi törvényeink kitűnnek, de 10 év óta vajmi kevés eredménnyel vannak. Mert ily hasznos intencziók elérésére olyan közegek kel- lenek, a kik a törvény megtartását ellenőrzik, és oly nép, a mely azokat megeselekszi. Hogy pedig ez megtörténjék csak egy mód van, s ez a népet nevelni. Minél szelebbe körben elterjeszteni a helyes kisdedápolásnak szabályait, megtanítani a népet arra, a mi a gyermekeknek javára válik s elszoktatni a babonától, kuruzslástól, szóval mind azoktól, a melyek a kisdedeknek kárára vannak. S az sem a legutolsó föladat, föl- ébreszteni a szülői szeretetet ott, a hol az meglazult, s beoltani a néphez a tudatot, hogy a családnak legértékesebb kincse a gyermek, a kit gondozni és megóvni minden bajtól a szülőknek szent kötelessége.

Ezer módja van az e czélokért való küzdelemnek. Hírlapok, röpiratok, könyvek, kitűnő eszközök, de a legjobbak mégis azok, a melyek díroct szemléltetés és tanítás által hatnak a népre. E végett rendeztük az országos kisdedevelési kiállítást, a hol csillogó, mulatató, keretben meg vannak eredetiben a kisdedápolásnak minden eszköze és módja, a hol játszva lehet megtanulni a zsenge koru gyermekek nevelésének minden csinját-binját.

S ezt a hatást most még előadásokkal is fokozzuk, erre hivatott szakemberek minden oldalról megvilágítják a kisdedeknek életét, egészségét és nevelését, hogy pedig az egésznek maradandó haszna is legyen, azért e fölolvastok olcsó füzeteké alakjában fognak megjelenni. Az első már meg is van Dr. Bókai Jánostól! „A kisdéd ápolása az első életévben.” Ára 5 kr.

A kiállításnak már is nagy haszna mutatkozik egy másik irányban. Kisdedeinknek nyomorult állapota napirendre került, s nemcsak a közvélemény foglalkozik vele, de az intéző köreink is behatóan tanulmányozzák, a mi ezek szép reményre jogosít föl a közel jövőben.

Gróf Teleki belügyminiszter nagy gonddal nézte át a kiállítást. S az ott ett megjegyzései annak a következtetésére jogosítanak föl, hogy ő nemcsak szívén viseli a kisdedek sorsát, de nemsokára hathatós eszközökkel lép sorompóba a gyermekek érdekében.

Bizony, bizony már itt is az ideje, hogy hazafias kesergések helyett komolyan cselekedjünk a kisdedeink életének, egészségének és nevelésének javára.

Dr. Faragó Gyula.

Belföldi szemle.

— Főtisztok nyugdíjazása. B. Catty tábornagy és Croy herceg lovassági felügyelő a legfőbb hadúr által nyugdíjba küldettek. Számos jel oda mutat, hogy az ijesztőnek használt numius most már igazán be fog állítani.

Lassu léptekkel közeledik az ág, hoz és csendesen lehuzza a beteg gyermekről a takarót. A beteg egyszerre megéri a hideg levegőt és elkezd köhögni.

Margit felébredt.

Az Istenért apám mit csinál?! Halgass elátkozott fattyu, és egy ütessel félre verte a leányt. Pista is ezalatt felriadt és könnyeivel igyekezik megpuhítani a kegyetlen apa szívét. De minden hiába, a korbély elsiel a takaróval, maga után becsapva az ajtót. Gyorsan a legközelebbi zsbáruhoz és onnan a tivornyába.

— Meghal a Jóska! kiáltott Pista félösen.

— Fázik, felett a leány, jaj Istenem, és én nem segíthetek rajta, és ezzel kezdett ide oda futkozni.

Most egy mentő, önfeláldozó gondolat villant meg fejében. Hősies elszántsággal letépte magáról a rongyos ruhát és a haldokló beteget befödte. De hiába áldoztat magadat te győnge test, te erős lélek. A halál sápadt angyala már belépett, az pedig nem szokott üres kézzel távozni!

Jóskának hörög a melle, szemei oszlopba emelkednek és homlokát gyönyörű verejték lepi el. A takarólerántás megadta neki a kegyelem döfést. Még egy fájdalmas felkiáltás, vagy tán Isten hozzádot akart kis testvéreinek mondani és elnémult örökre. Szerencsés, legalább nem szenved.

Margit és Pista fájdalmas kiáltásokkal leborultak az ág mellett. A kis leány mikor meglátta hogy bátyjának nincsen szüksége többé ruháira, lassan leszedte a holttestéről és magára öltötte.

— Csak a mama jönne haza, jajgat a Pista, én félek.

— Mitől félsz gyáva? A Jóska meghalt, az nem mozdul többé soha, inkább imádkozunk.

És a két gyermek egymás mellett letérdepel, és forró imát küld a mindenható Istenhez!

téglarakogástól, a lábai pedig csak úgy inognak a terhes munka alatt. Hogyne, hisz ő ma nem evett, mert a tegnapi munkabéréből, beteg gyermekének egy meleg takarót vett a zsbáruznál, és a mi megmaradt, azt ott-hon hagyta férjének, hogy kenyeret vásároljon rajta. Az nem jön munkába, mert beteges, mint mondja. Tehát ő neki kell az egész családot fenntartani.

— No, ma este eszünk egy kis jóból is, gondolta magában a szegény asszony, tán az Isten segítségével kibirom az egész napot, ha mindjárt etlenül is, és még gyorsabban kezd dolgozni, hogy szintén a mellette levők csodálkoznak rajta.

Itt az ebéd ideje... Mindenki elsiel vagy a kocsmába vagy hozzátartozóihoz, kik meghozták neki az ételt, csak az a sápadt asszony kisompolyog az utcára és egy szobor lábainál foglal helyet. Bánatos arczat véres kezeiben elrejt, fohászt fohász után küldi fel az ég Istenéhez, mialatt sűrű könnyek szívárognak az ujan keresztül.

Istenem, Istenem! mily boldog lehetne ő, ha nem halgatott volna ezen elzüllött ember csábításaira. Jóra-való becsületes ember kérte kezét, de akkor nem hallgatott rája, mert még nem ismerte a világ csalfaságát. Légyvárak épített magának, mikor azon a kedves kis születési helyéből utazott Pestre. Mily szerencsés leszek én, szeretek és szeretve, tán nemsokára az öreg jó anyámat is felhozatom. hadd örüljen az is velünk.

De minő ábránd!

A Fata morgana szétoszlott, a rideg valóság megpillantásánál és ő süllyedt fokról fokra, még ide nem jutott, hogy vérevel keressen magának és az egész családnak a kenyeret.

És a férje?

Oh az a hazug, allatomos jellemtelen és esküszegő oly rútul megcsalta őtet. Mintsem a dolog mellett inkább a pálinkamérésben tölti az egész napot, folyton

Helyi és vidéki hírek.

— **Esküvő.** Lékán tegnap fényes esküvő volt Diwald Géza, herezegi intőző d. e. 11 órakor oltárhoz vezette Sissovit Irén kisasszonyt, Sissovit Lajos uradalmi főfelügyelőnek testi és szellemi bájában tündöklő kedves leányát. Az ég áldása kísérje a fiatal párt életutain, a jó szülők pedig lelőjk legnagyobb örömeiket gyermekeik boldogságán!

— **Kaszárnya-átadás.** Megyei alispán ur ő nagysága már meghívta ama bizottság tagjait, kiknek jelenlétében a Szombathelyen épített új megyei lovaskaszárnya a Bécsből október 15-én megérkezendő 11-ik huszárezrednek át lesz adva. Házi-ezredünk tudoslevőleg Bécsbe helyeztetett át, a hova az a jövő hó közepe táján indul el.

— **Katonák hazajövele.** Honvédeink tegnapelőtt, az 5-ik huszárezred pedig tegnap déltájban a Kis-Béren tartott hadgyakorlatokról jövet városunkba bevonultak. Előbbiek állandó, utóbbiak pedig csak pár heti itt tartózkodásra.

— **A dalegyet feloszlófélben.** Intézményeink egyike ismét megdőlt. Arra enged következtetni ama körülmény, hogy a helybeli dalegyesület buzgó karmestere, Marton Károly állásáról leköszönt, nyilván azért, mert a községi dalosok szeretnek ugyan föllépni és mulatni, de ami mindezekhez főkellék, a próbára való feljárás, az ének művelése, az nem izlik nekik. Ahol pedig énekes, énekkar nincsen, ott karmester sem szükséges — vélekedik bizonyára Marton Károly — és bucsút intett a dalosoknak, kiknek most már majd a közönség is adieu-t mond.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli kereskedelmi kör jövő szombaton a bálházban ismét egyikét rendezzi azoknak a műkedvelői előadásoknak, melyekkel az utóbbi időben a közönség rokonszenvét és elismerését tudta kinyerni. Azért végtelenül sajnálnók, ha valóban bizonyulna a hír, mely szerint a kereskedelmi kör is feloszlófélben volna; mert vele ez esetben a társas együttlét utolsó kapcsa is megszakadna. Kívánságunk tehát az, hogy ne üljünk a jövő szombaton halotti tort!

— **Tűzoltó-krízis.** Arról értesülünk, hogy a helybeli önkényes tűzoltó-egyesületnek egy e hó 20-án tartott választmányi ülésén a tűzoltóparancsnok, annak segédtszije és több tisztviselő beadta lemondását. A motívumokat nem ismerjük, melyek az urakat e hirtelen elhatározásra bírta, de legyenek azok bármilyenek, mégis különösnek tartjuk, hogy éppen most és oly váratlanul készülnek otthagyni nagy felelőséggel járó bizalmi állásukat.

† **Halálozás.** Ney Ferencz a budapesti főreáliskola igazgatója, ki e század második tizedében a helybeli al-gimnáziumnak növendéke volt s innen Sopronba ment a lyceumba, mult héten 75 éves korában meghalt. Béke poraira!

— **Tanulók szaporodása.** Az iskolaköteles és a tudományos pályára készülő tanulók száma évről-évre szaporodik. Jelen tanévben a helybeli kath. elemi fiú-iskolában eddig 27-, a leányiskolában 18-, a polg. fiú- és leányiskolánál 10-, a gimnáziumban 24-el több iratkozott be, mint a mennyi tavalt az év végén. Az eddigi szaporodás az említett tanintézeteknél 79 tanuló.

— **Községi szikviz.** A nem rég megalakult „községi hegyforrásszikviz-részvény társaság” egy budapesti gyártól (Wagner) már megrendelte a gépet és a jól ónozott palackfejeket. Biztos a remény, hogy november hó első felében már ihatjuk az üde hegyforrás-vizünkkel készített szikvizet.

— **A kizárólagos italméresi jogosultság tárgyában f. évi szeptember hó 3-án ezen kir. pénzügyigazgatóság által fenti sz. a. kiadott tájékoztató rendelethez utólag még kijelentetik: a.) a kizárólagos italméresi jogosultság megszerzése felett — az állami italméresi adó**

A nap vége felé jár, a munkások eltávoznak a palotából. A sápadt asszony is megkapta a munkabérét. Sietve betér az egyik sütő üzletbe és néhány zsemlyét vesz, utána a henteshez, egy kis szalona is jól fog esni a szegényeknek. S ezzel hazafelé veszi útját. Bal sejtelen száll a lelkére, mely még jobban serkenti őt az uton. Csak hogy önmagára nem gondolt az éhség megszólalt, és ő tántorogva az utcán, lénytelen volt néhány falatot enni. Ezzel tovább. Mindjárt otthon lesz, innen a harmadik ház. Hála az Istennek hogy megérkeztem. Hallgatózva áll a pincze-lakás ajtaja előtt.

— : „szabadítsd meg minket a gonosztól, most és mindörökké . . .”

Az asszony felrántja az ajtót, de a küszöbén megáll, mintha köszoborrá változott volna.

— Mama a Jóska meghalt, kiáltott mind a két gyermek felugorva, mert a papa elvitte a takaróját.

— „Hah, most már a mindenhatóban is kételkedem!” kiált a szerencsétlen anyja és ráborul a holt-tetemre.

Bizonytalan léptekkel közeledik a korhely apa lakásához.

— Rendet szabok . . . pénz kell . . . nem egészet . . . megenni, morog nehéz nyelv-forgatások között és belépett. Az asszony felkel és véstüljesen hozzálép, kezénél megfogja és odavezeti a ravatalhoz.

— Tekints a művedre, és gyönyörködjél benne!, gyilkos, szolt hozzá tompa hangon.

A beestelen megfordult és szólanul távozott.

Másnap a rövid hírekben a következőt lehet olvasni:

„Az éjjel egy ismeretlen asszony két gyermekével a Dunába ugrott. Mire kihúzták őket, már halva voltak. Holt testüket a Rókus hórház halotti kamrájába vitték.

beszedésének megváltása iránti tárgyalással egyidejűleg fognak tárgyalások tartatni a községekkel. — b.) Ha a községgel a megegyezés nem sikerül, a kizárólagos italméresi jogosultság, az állami italméresi adó beszedési joggal egyszerre bocsáttatik át a községre, mikor is — az átvezetni kívánók a kétrő közül, t. i. a kizárólagos italméresi jogosultság vagy az állami italméresi adóbeszedési jog felett, hogy melyiket akarják bérbevenni, szabadon nyilatkozhatnak és közülük választhatnak. c.) Ha a községgel a megegyezés nem sikerül — az eddigi regalebélőeknek a kizárólagos italméresi jogosultság megszerzésében elsőbbség adatik — az esetben, ha átveszi ajánlataikon alul nem maradnak. — d.) A kizárólagos italméresi jogosultság — az állami italméresi jövedékről szóló törvény végrehajtása iránti utasítás 131. §. V. pontja szerint korlátolt kis mértékben való előirányozással együtt adatik ki a községeknek vagy bérlők jogosítvák a kismértékben előirányozott italk után az árszabás szerinti adókat beszedni; de az engedélyek a kir. pénzügyigazgatóság által adatk meg és az engedély utáni árilletékek az államkincstárt illetik meg és általa vétetnek be, — a kismértékben való előirányozástól.

— A községek ajánlataikat egyelőre csak az iránt teszik meg, hogy hajlandók a kizárólagos italméresi jogosultságot megszerezni és a felett a kir. p. ü. igazgatósággal tárgyalni. A kizárólagos italméresi jogosultság mikénti gyakorlatát, az állami italméresi jogosultság jövedékről szóló törvény végrehajtása iránti utasításhoz mellékelt 68. mintája jkönyv illetve bérszerződés 1—32 pontja részletesen adja elő, — mely mintából rövidebb idő múlva ezen kir. pénzügyigazgatóság szívesen bocsát egyet-egyet az érdeklődőknek rendelkezésére.

— **Elmezavar.** A városi tisztviselői választásoknak áldozatává esett Stransky Ferencz ügyvéd, aki oly nagy mérvben ragaszkodott a megválasztás reményéhez, hogy egész rögeszméjévé vált, miként öneki is kell valami hivatalt kapnia. E gondolat annyira erőt vett rajta, hogy elméje megzavarodott s a választás napját megelőzőleg már tényleg megválasztott adó-ellenőrnek képzelte magát. Miután az elmeháborodás gyorsan fejlődött és közveszélyesnek mutatkozott, elszállított hivatalos beavatkozás folytán a tébolydába.

— **„Köszeg városa és környéke”** című munkának első füzetét német kiadásban is megjelent. Kéretnek mindkét kiadás vidéki megrendelői vagy előfizetői, hogy a munka árát (1 frt 60 kr.) és a helybeliek, hogy legalább az I. füzet árát (40 kr.) a kiadó címéhez (Wittinger Antal, tanító Köszegen) eljuttatni szíveskedjenek.

— **A kisednevelési kiállítás** október 15-én véget ér. Az érdekes kiállítás meglátogatására ismételve felhívjuk olvasóinkat. A sok tanulságos dolgon kívül, mely a kiállításnak főképp orvosi s ethnográfiai csoportjában van s mely külföldi tudósok figyelmét is nagyban felkeltette, igen sok itt az érdekes látni való. A kisednevelési kiállításból láthatjuk először többek között, hogy a magyar ipar mily nagy haladást tett már a gyermekjátékok készítésében. A nagyszabású faipariskola, Zahora szelaknai gyermekjátékok készítő tanműhelye s mindenekfelett Maugsch bártfai intézete oly csinos magyar jellegű tárgyakat készítenek, hogy valóban kár minden krajczárért, melyet külföldön készült gyermekjátékokért kiadunk, melyek éppen nem ügyesebbek, nem tartósabbak s mindenekfelett drágábbak, s nem magyar jellegűek. Hasonlóképp nagy haladást tüntet fel a kiállítás a gyermek ápolására vonatkozó iparezkek tekintetében. A nagy érdeku kiállítást eddig is tizezernél többen látogatták, nagyon óhajtanád, hogy a bezárás előtt minden művelt szülő felhasználja tapasztalatok gyűjtésére ezt a ritka alkalmat, melyhez hasonló eddig nem volt s ezután is bizonyonyal évekig nem lesz. Belépti díj 24 éves korig, tehát gyermekeknek s ifjaknak 10 kr., felnőtteknek 20 kr., oly csekély összegek, melyek senkit sem gátolhatnak meg, annyival kevésbé, mert a kiállítás a főváros egyik központján, a volt Belezny-kertben, a nemzeti színház mellett van.

— **Időjárásunk.** Mult vasárnap d. u. nagy szélvihar és egész novemberi hideg volt; ez ismétlődött egész héten át csekély váltakozással. Azt lehet következtetni mégis, hogy az idő javulni fog, sőt jövő hónapban még kellemes napokat érünk.

— **Az én háziszerelem.** Teremi. (Kiskükölli.) Te-kintetes úr! A Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseit — 4 dobozzal — megkaptam, mondhatom, hogy azok kitünő szolgálatot tettek gyakori fejfájásban u. n. migrében szenvedő nőmnek. Mintegy 1 és fél évig használta igen jó háziszerelem, s a labdacsekkal csakugyan czélt is ért. A svájci labdacsek folytonos használatával egészségünket föntarthatjuk, s ezért én a svájci labdacseket (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszerárakban) mindenkinek legjobb akaratból ajánlom, bár minden háztartásban megvolna! Tisztelettel Brazdil Antal uradalmi kertész. Mivel Magyarországon Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseinek sokféle utánzatai léteznek, a valódi felismerhetése végett gondosan meg kell nézni, hogy mindenik dobozon, rajta van ez a védjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírás. Mint-hogy Magyarországon a svájci labdacseknak sokféle hamisítványa létezik; mindenkit óvakodásra intünk; a vigyázatlan vevő az okozandó bajt eskis önmagának tulajdoníthatja.

— **Minden gyomorbaajtól** legkönnyebben óvhatja magát az ember, ha már az emésztési zavarok kezdetén segélyt keres. Igen kitünő gyógyszer e tekintetben dr. Rosas 3let balzsa ma, mely Fragner B. prágai gyógyszerárától minden jelesebb gyógyszerárban kapható.

Matusits Ferencz könyvkötészetében és papirkereskedésében kapható az ujonnun megjelent „**Köszeg városa és környéke.**” Egy füzet ára 40 kr.

SÜKETEKNEK.

Egy oly egyén, ki igen egyszerű szernek köszöni 23 évig tartó süketiségének és fülzúgásának gyógyulását, kösz annak leírását német nyelven minden jelentkezőnek ingyen beküldeni. Czim: J. H. Nicholson, Bécs IX., Kolingasse 4.

Tanügyi Csarnok.

Kalászat

a nevelés-tanítás mezején kiváló tekintettel a tanuló-kor főbb hibáira.

(IX-ik folytatás.)

A nevelőnek növendékeivel való érintkezése alkal-mával nagyon kell vigyáznia azok különböző tulajdon-ságaira, amelyek, ha helyes irányt nyernek az ember jeles oldalát képezhetik, ellenkezőleg erkölcsileg tönkre juttathatják. Azt hiszem, többször tapasztalhatták, hogy sokkal könnyebb a makacs természetet türelemmel, engedékenységgel megtörni, mint nyers szigorúsággal. Ha a növendék valamely rendelet ellen dacoskodk, világosítsuk fel őt a rendeletnek reá s az egész osztályra nézve hasznos voltáról, s így nem lesz tárgya, melybe dacosságra göresösen kapaskodjék; ez különösen a fejlettség ifjuságra nézve fontos. Megeshetik az is, hogy az előjáró valamely rendelete, melynek czélját, fontos-ságát és messzeható erejét az ifju át nem látja, egye-keseknek — kiknek álláspontját az egész osztály is hely-esli — ellenkezésével találkozik. Mihelyt ez bekövet-kezik, ne veszítsük el türelmünket s nyugodtságunkat, mutassuk ki a makacsodás káros fonakságát, amely nem ritkán a leghasznosabb rendeletnek is útját akarja állni, és fődözzük fel a szándékot, mely vezértelt ben-nünket. Eljárásunk az ilyenek iránt legyen tehát nyu-godt és vidám; szigoru de szelid, és mindenekfölött — következetes. Nyugodtságunk láttára lecsillapulnak az ifju kedélyhullámai, vidámságunk vonzani fogja őt, a szelidséggel párosult szigorúság pedig hódolatot keltenek szívében a törvény iránt és ezen hódolatot állandóvá teszi — következetességünk. Már maga az ily nyugodt, meggondolt és nemes magatartás is lekonyerezi az ifju makacságát és torvánk így végrehajthatóvá válik, ami különben vagy nem sikerült volna, vagy ha mégis, köl-cesönös ekieseredést és kellemetlen viszonyt szült volna előjáró és alattvaló között, ami mindkét részről sok oldalu kellemetlenségnek válhatott volna szülőjévé. Ily módon az egyesek, nem különben az összesek már-már gyökeret verő makacsága lassankint eltűnik, mert a nö-vedékeknek okvetlen be kell látniok, hogy előjárójuk nem egyszerűen csak saját akarát akarja végrehajtat-ni, hanem magasabb, nemesebb czél: az alattasak hasz-na, java — lebeg szeméi előtt. A nevelőnek mindazon-által soha sem szabad az egyesek már helyesnek ismert rendszabályt a növendék makacsodása miatt visszavonni.

Hát ha a tanító — mert utóvégre ez is megtör-tébezik — igazságtalan rendeletet ad ki s kérőbb ma-ga is belátja ennek jogtalanságát, mi történjék ekkor? A felelet nagyon egyszerű; parancsát meg kell változ-tatnia, sőt azon megjegyzéssel vissza is lehet vagy kell vonnia, hogy a dolog indító okai nem voltak neki elég világosak, midőn végkép elhatározta, hogy a rendeletet kibocsátja, hanem egyik vagy másik módosító körülmény rejte volt előtte. Az ily eljárás megerősíti a növendé-kek abbéli meggyőződését, hogy az előjáró csak a jog és méltányosság útján halad és nem zárja el a szerény és tisztelettel teljes fölvilágosítás útját az elől, aki va-lamely ügy fölvilágosítására nyomós körülményt tud felhozni.

Törekedjünk arra, hogy parancsunk ne szoruljon ismétlésekre, sem erőszakra. Szoktassuk a növendéket, hogy a legelső szóra engedelmeskedjék és engedelmes-kedik is, ha látja, hogy dacossága és kérései nem té-ritenek el jogos és méltányos kívánalmainktól. Az erő-szak ellenben megfélemlíti az ifjut és talán meghajol az erőszaknak, de megfosztjuk magunk szeretetétől s ily módon magunk tesszük őt alattomosná, ravaszszá.

Érdekes és sokszor bámulatra méltó, hogy a nö-vedékek az egyik tanító iránt szófogadók, engedelme-sek, míg ellenben egy másoknak boszuságára tesznek mindent; s így míg az előbbi a legérzékenyebb oldalá-król is megtámadhatja őket, addig az utóbbi legártat-lanabb szava is félreértésekre adhat alkalmat. — A ma-kacs természeteket sokszor legszelidebbekké idomíthat-juk, a szelideket pedig szükségletlen keménység által ekieseríthetjük.

4. Az emberek egyik kiállíthatatlan osztálya az, mely az igaz-ágot mindig magának vindikálja. Ilyenek irányában nem igen vállalkozunk esetleges hibáik, té-vedéseik kiigazítására vagy ha mégis megkieséreljük, több mint valószínű, hogy kellemetlen jeleneteket idézünk elő, vagy a legjobb esetben jót czélzó kísérletünk ered-ménytelenül dugába dől. Az ilyenekről majdnem bizto-san állíthatjuk, hogy tanuló-korukban feleselők voltak; feleselő növendékek csak akkor hiányoznak az iskolából, ha a tanító tudományos és nevelői tekintetekben kitün-vén, erkölcsi erejével uralkodik növendékein.

Bizonyára nagyon óhajtanád, hogy a tanuló má-növendék korában belássa, hogy sokszor — nagyon sok-szor hibázhatunk az életben. Arra pedig számos alkalom nyílik, csak használja fel a tanító. A valódi képzettség bizonyos jele az, ha az ember belátja, hogy messze áll a teljes képzettségtől, és csak óvatosan áll valamely vélemény pártjára vagy legalább is vigyázva küzd ellene.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Csorba Géza.
Kiadó-laptulajdonos: Feigl Gyula.

Közgazdaság.

A budapesti értéktőzsdéről.

A „Magyar Mercur” heti tudósítása.

A közeledő ős egyelőre még csak a pénzpiaczen mutatja hatását. Pénz mindig szűkebben és folytonosan drágábban kapható, csak ez az oka annak, hogy a tőzsdéi forgalom még nem oly élénk, mint a minő ily időt járt már lenni szokott. A forgalom az egész héten át felette csekély volt, járadékokban és hitelrészvényekben meglehetősen pangott az üzlet és csak a kisebb bankok meg az iparvállalatok értékeiben volt jobb a hangulat, de az árfolyamok igen keveset változtak. Különösen a bányavállalatok, vas és kohóművek részvényei azok, melyek iránt az üzérkedés napról napra nagyobb érdeklődést mutat és melyek a bányatermékek folytonos és nagymérvű emelkedései következtében még mindig kedvező kilátásokat nyújtanak az üzérkedésnek.

Járadékok és egyéb befektetési értékek a pénz drágulása következtében meglehetősen elvannak hanyagolva és keveset javultak.

Bankrészvények ugyan szilárdak, de a javulás még nem elégséges, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a bankok felévi mérlegei igen kedvezőek és a pénz drágulása következtében a váltószámítás ma nagyon jövedelmező.

Iparvállalati értékek közül a malomrészvények a rossz termés hatásaként esökkentek, de bányá-, vas- és kohóvállalatok részvényei jelentékenyen emelkedtek.

Közlekedési vállalatok értékei közül csak az osztrák-magyar államvasut és a déli vasut részvényei jelentékenyen emelkedtek, de a többiek elvannak hanyagolva.

Sorsjegyek csekély forgalom mellett alig változtak valamit.

Pénz nemek és váltók szilárdak.

A nevezetesebb értékek e heti ár változásait a következő kis táblázat mutatja:

	szept. 2.	szept. 9.
Magyar aranyjáradék	99.40	99.70
„ papírráradék	94.50	94.65
„ nyeremény kölesön	137.—	138.—
„ hitelbank	316.25	317.50
Osztrák hitelrészvény	302.90	307.20
Magyar keresk. bank	728.—	732.—
Konkordia malom	440.—	430.—
Déli vasut	115.—	118.50
Osztrák magyar államvasut	223.50	227.—
Pesti hazai takarékpénztár	8925.—	9000.—
Magyar fegyvergyár	158.—	161.50
Schlick-féle vasgyár	207.—	214.—
Jó sziv sorsjegy	4.40	4.50
Váltó Londonra	119.30	119.50

A „Magyar Mercur” előfizetési ára félévre csak 1 frt. Előfizetheti a kiadóhivatalban Budapest, hatvani utca 17. sz.

Irodalom.

— A „Budapesti Hírlap”-ot, mely Csukási József és Rákosi Jenő kiadótulajdonosok szerkesztése alatt kilenczedik esztendőjét éli, Magyarország legkedveltebb és legelterjedtebb lapjává avatta a közönség pártfogása. Páratlanak tetsző elterjedését a hazai olvasó közönség óriási megszorodásán kívül a lap olcsósága is teszi. A legszegényebb ember is adhat naponként egy szármért négy krajczárt, hogy tájékozódást szerezzen a politikai, társadalmi és művészeti események felől. A „Budapesti Hírlap”, mely naponként 28—30,000 példányban forog közköze, oktatva szórakoztat, mialatt hí értesítéssel szolgál a világnak minden nevezetesebb eseményéről. De előmozdította a lap terjedését teljes politikai függetlensége is, mely lehetővé teszi, hogy minden kérdésben a részrehajlatlan tiszta igazság szempontjából ítéljen s úgy a pártokat, mint a kormányt szabadon bírálja. De a „Budapesti Hírlap” nemcsak politikai, hanem irodalmi és művészeti kérdésekben is megőrzi teljes függetlenségét. A hírek gyors és hiteles közlése is sokat lendített a „Budapesti Hírlap”-on, mely csak táviratokra annyit költ, a mennyi harmincz évvel ezelőtti egy-egy magyar lapnak egész évi költsége volt. A tudósítók jól szervezett kara részen áll az ország minden pontján, hogy ellássa hírekkel a „Budapesti Hírlap”-ot. Európában seholsem történetiből nevezetesebb dolog, melyről másnap már kimerítő jelentéssel ne szolgálja a „Budapesti Hírlap”. A szerkesztőségnek tizenháromezer belső tagja állítja össze naponként a „Budapesti Hírlap” különböző rovatait s a külmunkatársak diszes csoportja segíti a lapot sokoldalú földadatának sikeres megoldásában. Szakkérdésekben első rangú szakemberek mondják el véleményüket a „Budapesti Hírlap” hasábjain s az eszmék tisztázása végett tért enged a szerkesztőség az övétől eltérő nézeteknek is. A „Budapesti Hírlap” rendes ciklikus írói Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő és Balogh Pál s a magyar politikai élet kitünőségei közül is többen szólnak e lap révén a közönséghez. A vezércikknek irányeszméje a magyar nemzeti politika, a magyar nemzeti állam, s ennek mindent alárendel a „Budapesti Hírlap”, de ezt nem rendeli alája semminek. A tárczarovatban mely szintén egyik erőssége a lapnak, a belső tárczairókön kívül Herman Ottó és Eötvös Károly is igen sokszor gyönyörködött a „Budapesti Hírlap” közönségét. A helyi rovatok szakavatott kezekben vannak s híven tükrözik vissza ezerféle változataiban a fővárosi életet. Regénycsarnokában az idén két magyar, két angol és egy orosz regényt közölt a „Budapesti Hírlap” s legújabbán megszerezte jelentékeny áldozatok árán Ohnet Györgynek, a most legnépszerűbb francia regényírónak „Utolsó szerelem” című regényét, melynek közlését szeptember 25-ikén kezdi meg. E regény tele van érdekfeszítő fordulatokkal s méltó társa a kitűnő író korábbi híres alkotásainak, Serge Panine-nak és a Vasyáros-nak. Az idegou lapok közül a „Budapesti Hírlap” közli legelőbb, a francia eredeti is csak karósony táján jelenik meg a párisi könyvpiaczen. — Az országgyűlés megnyitása elé fokozott érdeklődéssel néz a közönség s a „Budapesti Hírlap” nagy gondot fordít arra, hogy a képviselőháznak úgy nagy vitáit, mint kisebb epizódjait híven adják elő tudósításai s a nyilvános jelenetek mellett a folyosók titkairól is bőven referáljanak. Különben is minden rovata jeles olvasmányokat, gondosan megírt, magyar zamatu közleményeket kínál, nem pedig léha pletykákat, melyek megmérgezik a kedélyt és áressé teszik a szívet. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések legzélszerőbb postautalványval eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap utca 16. szám.

Szerkesztői üzenetek.

— Leon. A „tréfa” nem oly szellemes és leírása nem oly érdekes, hogy közölni lehetne. Rendelkezésre áll. — **Többeknek.** Aki nem bírja bevárni a sorrendet mikor dolgozatára kerül a sor — az elviheti kéziratát. Kis lapunk szűk keretében sokat hoznunk nem lehet egyszerre!

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetében lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszívleesebb köszönőiratok „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzányomatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszéves tapasztalat eredményei vannak letéve megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	7 frt. 80 krtól	8 frt. 20 kr-ig.
Rozs	„	6 „ 70 „	7 „ 30 „
Árpa	„	6 „ 70 „	7 „ 5 „
Kukoricza	„	5 „ 80 „	6 „ — „
Zab	„	6 „ 70 „	7 „ — „

	frt. kr.		frt. kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	15 40	100 kilo burgonya	4 50
„ II. „	14 40	Marhahus . 1 kilo	— 48
Rozsliszt I. „	13 70	Marha zsir	1 —
„ II. „	13 40	Disznóhus . „	— 56
Buzakorpa . „	8 75	„ zsir . „	— 96
Rozs „ „	5 —	Borjulus . „	— 60
Köleskása . „	11 —	Birkahus . „	— 40
Dara . . .	16 —	1 méteről bükkfa	13 50
Árpa dara . „	8 —	„ „ dorong	10 —
Széna . . .	2 80	„ „ tölgyfa	9 40
Szalma . . .	1 70	„ „ dorong	7 60

H I R D E T É S E K .

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta a főtisztelendő és hegyes „Benedek-rendü” szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondeban.
Prior: Dom Maguelonne.
 2 arany érem:
 Brüssel 1880 — London 1884
 A legmagasabb kitüntetések.
 Feltalál: **1373-ban** Pier. Boursaud
 tatott: Prior által.

A főtisztelendő és hegyes „Benedek-rendü”-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmüket ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapított 1807-ben. **SEGUIN** Bordeaux 106 és 108.
Függönyök: Rue Croix de Sequey.
 Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszerárú- és gyógyszerárú- (drogue) kereskedésben.

Egyes jobb munkák, valamint egész könyvtárak készpénzen megvétetnek.

Ajánlatok

Dobrowsky Ágost
 könyvkereskedőnek

Budapest, IV. egyetem u. 2. küldendők.

P É N Z T

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részlet-ívekre, arany- és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

L Ó R Y J.

banküzlete

Budapest, IV., hatvani-utca 17.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy a francia nyelvben kezdőknek és haladottnak oktatást adni hajlandó vagyok.

Értekezhetni iskola-utca 45. sz. a.

Gabriel Smilia.

Brünni finomszövetű posztó-árak raktára Ticho Bernát

Krautmarkt — Brünnben — 18. sz. a.
 szétküldés utánvétellel:

Hölgy szövet egészen gyapju minden új divatu színekben duplán széles 10 méter 8 frt.	Niggerloden őszi és téli ruházatra legújabb, dupla széles 10 méter 4 fl. 50 kr.
Fekete ternó szász gyártmány dupla szélességű 10 méter 4 frt. 50 kr.	Ragusa Divatszövet, duplaszélűes Costume-öltözetekre, mindennemű sima színekben csokorva és zomancsorva 10 méter 9 frt.
Volapük flanell legújabb minta 60 cent. széles 10 met. 3.50 kr.	Flanell fejkendők diszes kiállításban 3 darab 1 frt.
Barchent ruhák legújabb szabással 10 met. 3 frt.	Kalmuk legjobb minőségben 60 cent. széles 10 méter 2.70 kr.
Hölgy felöltők (Jersey-féle.) selyemgombokra minden színben teljes kiállításban 1 frt. 30 kr.	Kettős Velourkendő 3/4 complet, 1 db. 3.50 Téli vállvető 3/4 nagy sima zomancsorva 2 frt.
Jute-függöny török mintára teljes függöny 2 frt 30 kr.	Jute-garnitúra 2 ágy, 1 asztalterítő rojtos 3 frt. 50 kr.
Munkás-üngök Rumburgi Oxford 3 drb. 2 frt.	Rips-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítőből selyem rojtkaloz 2 frt.
Normal-üng rendes nagyságu 1.50 kr. Normal-nadrág darabja 1 frt. 50 kr.	Hollandi futószőnyeg végek 10—12 méter hosszú 1 maradék 3.60 kr.
Női üngök erős len vászonból kicsipkézve 6 darab 3.25 kr.	Házi lenvászon 1 db. 30 rőf 3/4 4 frt. 50. 1 db. 30 rőf 1/2 5 frt. 50.
Uri üngök saját gyártmány fehér vagy színes 1 db. Ia 1 frt. 80 kr. Ia 1 frt. 20 kr.	King-fonál jobb mint a vászon 1 drb. 3/4 széles 30 rőf 6 frt.
Canovas 1 db. 30 rőf Ila 4 frt. 80 kr. „ „ „ „ vörös 5 frt. 20 kr. 1 darab 30 rőf Ila és vörös 6 frt.	Chiffon 1 db. 10 rőf Ia 5.50 kr. legfinomabb 6 frt. 50.
Lópokrós legjobb gyártmány 190 centim. hosszú 130 cent. súlyos 1 frt. 50. Bércsisis pokrós 190 cent. hosszú, 130 cent. széles 2 frt. 50 kr.	Oxford valódi jó minőség 1 darab 30 rőf. 4 frt. 50 kr.

Gyári szövetárak raktára.

Brünni posztószövet maradékok téli ruhákra 1 rest 3.10 meter teljes térfelöltőnyhöz 5 fl.	Téli kabát-szövetek egy maradék 2.10 m. teljes téli kabáttra fekete, barna, kék 5 frt 50 kr.
!! Alkalmi vétel !! Brünni posztómaradályok 1.10 meter teljes térfelöltőnyhöz 3.75 kr.	Felöltő szövetek legfinomabb minőség 2.10 meter egy teljes felöltőhöz 7 frt.

Minták ingyen és bérmentve. Jó szövetekért és pontos szétküldésért kezeség vállalatik.

Elegánsan kiállított mutatónykártyák 400 dessinzel a szabómester uraknak bérmentetlenül.